

Nyhetsbrev från Bryssel

Nyhetsbrev november 2016

EU-enheten vid Ålands landskapsregering
informerar om vad som händer på EU-nivå.

EU-krönikan

Utmaningarna hopar sig för det europeiska samarbetet. Ett stort orosmoln är de populistiska och EU-kritiska rörelser som blir allt starkare runtom i Europa, vilket Brexit kan ses som ett resultat utav. Ur denna synvinkel väntar inom det närmsta året flera viktiga val i Europa, som kan komma att bestämma EU:s framtida riktning. Det första viktiga valet hölls redan igår, nämligen Italiens folkomröstning om förnyelse av landets grundlag. Det italienska folket röstade nej, vilket troligen är dåliga nyheter för EU. Resultatet leder till ytterligare politisk och ekonomisk osäkerhet. Italiens premiärminister, den EU-vänlige Matteo Renzi, har meddelat att han avgår och detta kan leda till att Beppe Grillos populistiska Femstjärnerörelsen (M5S) stärker sina positioner.

I september 2017 hålls val till den tyska förbundsdagen och där har populistiska och främlingsfientliga partiet Alternativ för Tyskland, AFD, för tillfället medvind. I en tid av polarisering har Angela Merkel den senaste tiden alltmer framstått som Europas stora ledare, och hon har meddelat att hon ställer upp för sin fjärde period som förbundskansler. Många EU-ledare håller nog tummarna för att hon får förnyat förtroende och att hon kan vara den enande kraft som Europa så desperat behöver. I mars 2017 hålls parlamentsval i Nederländerna. Frihetspartiet med ledaren Geert Wilders har framfört krav på att lämna EU, och utgående från opinionsmätningarna har de chans att bli landets största parti. Det val som EU-ledarna ändå är mest spända för är presidentvalet i Frankrike, som hålls i april/maj 2017. Nationella frontens Marine Le Pen, som vill leda Frankrike ut ur EU, beräknas nå den andra omgången av presidentvalet. Enligt de senaste opinionsmätningarna kommer hon där att förlora, sannolikt mot högerens kandidat François Fillon. Brexit och Trumps presidentvalsseger har dock lärt oss att man inte ska förlita sig alltför mycket på opinionsmätningar.

Förutom populismens frammarsch måste EU även hantera andra kriser, såsom migration och ekonomi. Det är viktigt att EU inte bara försöker hantera de olika kriserna, utan även fokuserar på att utveckla unionen. En förbättrad union är det bästa botemedlet mot populism. EU-kommissionen verkar ha förstått situationens allvar, och har t.o.m. kallat sig "Last Chance Commission". Det är nu som EU måste utvecklas och återfå medborgarnas förtroende. Nuvarande kommission har försökt lyssna på medborgarna bl.a. genom att satsa på mindre, men mer kvalitativ, lagstiftning. Man har dragit tillbaka över 100 lagförslag, samt ska under sin period presentera 80 % färre initiativ och se över all existerande lagstiftning. Detta för att undvika onödig detaljreglering, och endast reglera där det faktiskt behövs och medför mervärde. En bra linjeändring som förhoppningsvis kan bidra till att EU tar "den sista chansen", så att medborgarna inser att EU faktiskt fyller en viktig funktion och att det inte lönar sig att destruktivt isolera sig i hopp om att alla problem ska lösa sig.

Marcus Thörnroos, landskapsregeringens specialrådgivare i Bryssel

På gång i Bryssel

Maktskifte i USA

Den 8 november hölls presidentval i USA mellan republikanen Donald Trump och demokraten Hillary Clinton. Trump gick segrande ur striden och övertar därmed presidentämbetet från Barack Obama den 20 januari 2017. Innebörden för EU av maktskiftet i Vita huset är i många avseende fortfarande osäkert. Med det sagt finns det områden inom vilka Trump har åsikter som avviker från EU, däribland miljö, handel och säkerhetspolitik. Trump har under valkampanjen bl.a. ifrågasatt Parisavtalet, kritiserat handelsavtal och öppnat för att lätta på sanktionerna mot Ryssland. Huruvida valretoriken kommer omvandlas till policy är däremot i skrivande stund oklart. EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker och Europeiska rådets ordförande Donald Tusk har i ett brev gratulerat och bjudit in Trump för ett EU-USA toppmöte för att behandla säkerhetspolitik, klimatförändringar, invandring och frihandel. Ledarna betonade det starka transatlantiska förhållandet som existerar mellan EU och USA.

EU:s budget för 2017

Den 17 november nådde Europaparlamentet och rådet en överenskommelse om EU:s budget för 2017. EU-budgeten för 2017 uppgår till 157,9 miljarder euro i åtaganden och 134,5 miljarder euro i betalningar. Ett åtagande är en juridisk skyldighet att betala ut bestämda anslag och de ekonomiska konsekvenserna uppstår när åtagandet övergår till praktiskt kassaflöde, d.v.s. betalning. Eftersom inte alla åtaganden omvandlas till betalning under samma år är betalningarna traditionellt på en lägre nivå än åtagandena i årsbudgeten.

I budgeten anslås 21,3 miljarder euro i åtaganden för att **stärka den ekonomiska tillväxten och skapa nya jobb**, en ökning med ca 12,1 % från 2016. Därutöver avsätts närmare 6 miljarder euro till en annan av EU:s topprioriteringar; att **öka säkerheten för EU:s medborgare och hantera migrationstrycket** (bl.a. genom att stärka skyddet av EU:s yttre gränser), en ökning med ca 11,3 %. Som vanligt är **stödet till de europeiska jordbrukarna** en betydande post, närmare bestämt 42,6 miljarder euro, en ökning med 0,9 %. Som en del av målet att genomföra en femprocentig **personalminskning i EU-institutionerna** under åren 2013-2017 ska antalet anställda minska med 335 personer (-0,8 %), vilket innebär 39 353 anställda i EU-institutionerna för 2017.

Talmanskamp i Europaparlamentet

Den 24 november meddelade Europaparlamentets talman, socialdemokraten Martin Schulz, att han inte kandiderar till en tredje mandatperiod som talman. Talmannen har en mandatperiod på 2,5 år och leder arbetet i Europaparlamentet och företräder Europaparlamentet vid kontakter med EU:s övriga institutioner samt vid internationella förbindelser.

Martin Schulz beslut har satt igång en maktkamp inom Europaparlamentet med flera parlamentariker som tänkbara kandidater för talmansposten. Traditionellt har talmansposten växlat mellan de två största politikargrupperna i parlamentet, kristdemokratiska EPP och socialdemokratiska S&D. Martin Schulz är medlem av S&D, och traditionsenligt borde därför talmansposten övertas av någon från EPP. Men i.o.m. att EU-kommissionen och Europeiska rådet leds av EPP-politiker, har röster höjts för att det skulle leda till ett maktmonopol för EPP. Gianni Pittella från S&D och Guy Verhofstadt från liberala Alde-gruppen har bl.a. presenterats som kandidater för talmansposten. EPP presenterar sin kandidat till posten den 13 december. Europaparlamentet väljer den nya talmannen den 17 januari.

Aktuella frågor för landskapsregeringen

Landskapsregeringens EU-enhet bevakar lagstiftningsprocessen i Bryssel och tillsammans med förvaltningens avdelningar identifieras initiativ från kommissionen som är viktiga för Åland. Nedan följer en kort sammanfattning över några aktuella ärendena. Om du vill veta mer om något ärende är du alltid välkommen att kontakta oss.

Tv-sändningar via nätet

Den 14 september presenterade kommissionen ett förslag till förordning om tv-sändningar via nätet. Förslaget var väldigt bra ur ett åländskt perspektiv, eftersom det skulle tydliggöra rättsläget och skapa större möjligheter för tv-bolag att sända gränsöverskridande via nätet. Första behandlingarna i rådet har varit, men medlemsstaterna har ännu inte sina ståndpunkter färdiga och har därför endast kunnat ge preliminära kommentarer. Dock har flera stora medlemsstater, såsom Frankrike, Spanien, Italien och Storbritannien, tyvärr uttryckt sig kritiskt om förslaget. Första behandling av förslaget i Europaparlamentet har ännu inte ägt rum. Landskapsregeringen fortsätter att aktivt arbeta för att få igenom förslaget och har ett tätt samarbete med likasinnade aktörer, såsom Finland, Sydtyrolen, intresseorganisationen European Language Equality Network och europeiska radio- och tv-unionen EBU. Du kan läsa om förslaget [här](#).

Energipaketet

Den 30 november presenterade EU-kommissionen sitt energipaket, "Ren energi för alla i Europa". Paketet omfattar bl.a. lagstiftningsförslag gällande energieffektivitet, förnybar energi, elmarknadens utformning och energiunionens styrning. En mängd sektorer berörs av förslaget, däribland bygg- och transportsektorn. Förslaget är en åtgärd för att nå EU:s mål om att minska växthusgasutsläppen med minst 40 % fram till 2030. Kommissionen har tidigare lagt fram förslag för att nå detta mål, bl.a. reform av EU:s utsläppshandelsystem för energiintensiva industrier (förslag 2015) och påskyndande av övergången till lägre koldioxidutsläpp inom den europeiska ekonomins övriga nyckelsektorer (förslag sommaren 2016). Dagens förslag innehåller de återstående viktiga pusselbitar som behövs för att fullt ut nå målsättningarna. Energifrågor faller i regel under åländsk behörighet och därför följer landskapsregeringen noga med ärendet, för att undvika onödiga och oproportionerliga reglering. Läs mera om energipaketet [här](#).

Momsundantaget

Den 1 december presenterade kommissionen ett moms paket, med syfte att förbättra momsklimatet för e-handelsföretag i EU. En av de föreslagna åtgärderna är att slopa det momsundantag som finns för försändelser till EU av varor med ett värde under 22 euro. Eftersom Åland i momshänseende anses vara utanför EU så har företag på Åland kunnat använda sig av undantaget. Kommissionen motiverar slopandet med att undantaget snedvrider konkurrensen och har som målsättning att undantaget ska vara borta 2021. Emot slopande av undantaget talar att det kan leda till ökad administrativ börda som inte uppvägs av den ekonomiska vinningen, då uppskattningsvis 150 miljoner extra försändelser årligen ska förtullas. Medlemsstaterna antog i maj slutsatser om kommissionens handlingsplan för moms, och där betonades att tullens förändrade administrativa börda måste beaktas då man överväger ett slopande av undantaget.

Eftersom detta är en skattefråga har Europaparlamentet ingen beslutande makt, utan det är endast rådet som lagstiftar. Skattefrågor är även speciella på det sättet att de kräver enhällighet, så alla 28 medlemsstater måste godkänna slopande av momsundantaget för att det ska gå igenom. Du kan läsa mer om förslaget [här](#).

Ålänningar i Bryssel

Anna Staffas – Client Liaison, The Fry Group

Vad gör du i Bryssel?

Jag arbetar som Client Liaison på ett brittisk-ägt företag, The Fry Group, som förmedlar finansiell rådgivning till privatpersoner, egenföretagare och större företag både gällande förmögenhetsplanering samt pensionssparande. Eftersom det sistnämnda är avdragsgillt kan det innebära stora möjligheter för både privatpersoner och företag som skattedeklarerar i Belgien. Våra kunder är i stor uträkning på något sätt involverade inom EU, anställda på expat-kontrakt eller av annan anledning inflyttade så i stort sett all kommunikation sköts på engelska. Just detta, och det faktum att man klarar sig fint på engelska generellt i Bryssel, har gjort att mina franskakunskaper inte utvecklats i den takt jag hoppats på när jag flyttade hit...

Jag är lokalt anställd vilket exempelvis innebar att jag fick belgisk föräldraledighet då jag var hemma med min dotter tidigare i år. Som tur är har jag en förstående arbetsgivare som lät mig vara hemma längre än de 14 veckor som annars erbjuds...

Jag driver även eget företag sedan drygt 2 år tillbaka där jag importerar produkter som sedan säljs i ekologiska butiker i hela landet. Just att driva eget i ett nytt land där jag saknar både kontakter och språkkunskaper har varit väldigt spännande och lärorikt och gjort att jag upplever Belgien på ett mer "lokalt" plan än vad jag tidigare gjorde, då det är lätt att fastna i sin "egen bubbla".

Vad tycker du om Bryssel?

Bryssel är i ständig utveckling och bara under de 6 år som jag bott här har det hänt mycket, framför allt i området där vi bor. Det finns alltid ett nytt café att testa och trots att Bryssel är en storstad finns det många parker och grönområden att upptäcka. Det känns även som att folk här inte är lika uppbokade på helgerna vilket gör det enklare att få till spontanträffar. Jag uppskattar att staden är så internationell. Mångfalden känns berikande och jag är glad att kunna ge min dotter möjligheten att uppleva det.

Vilken är din relation till Åland?

De senaste åren har jag blivit allt mer patriotisk vilket antagligen beror på att jag dels börjat umgås med andra ålänningar här i stan, dels för att jag vill visa min dotter var jag kommer ifrån. Detta har exempelvis lett till att vi i år instiftade den inofficiella Ålandspannkaksdagen den 11 november (Vapenstilleståndsdagen vilket är en nationell helgdag här). Något som var mycket uppskattat både bland våra åländska och svenska vänner. Definitivt en ny tradition att föra vidare.

På agendan

1-5 december sammanträder ministerrådet för transport, telekommunikation och energi för att bl.a. behandla säkerhet på passagerarfartyg, roamingavgifter och energipaketet.

4-7 december får Ålandskontoret besök av Ålands lyceums lärare i samhällskunskap och tre elever som vunnit skolans interna EU-frågesportstävling. På agendan står bl.a. besök vid Finlands ständiga representation, Europeiska unionens råd, Europaparlamentet och Jyrki Katainens kabinett vid EU-kommissionen.

6 december är Finlands självständighets dag. Finlands ambassad till Belgien anordnar en självständighetsmottagning på ambassaden, som är i samma byggnad som Finlands ständiga representation.

12-15 december har Europaparlamentet plenumsammanträde i Strasbourg, där bl.a. energiunionen, Slovakiens ordförandeskap och utrikespolitiskafrågor ska behandlas.

15-16 december sammanträder Europeiska rådet för toppmöte. På agendan står bland annat migration, säkerhet, ekonomi och ungdomsfrågor samt yttre förbindelser.

19-21 december är Ålands specialrådgivare Marcus Thörnroos på Åland för att diskutera aktuella EU-ärenden med kollegorna vid landskapsregeringen och andra berörda intressenter. Hör av dig om du vill diskutera något aktuellt ärende eller EU överlag.

22 december 2016 – 9 januari 2017 är Ålands specialrådgivare julleddig. Praktikant Filip Nordlund håller ställningarna under tiden på Ålandskontoret.

Nästa nyhetsbrev utkommer i mitten av januari.

Kontakta oss gärna per epost marcus.thornroos@formin.fi / filip.nordlund@formin.fi, telefon +32 2 2878 459 / +32 2 28 78 639 eller via vår Facebook-sida [Åland i EU](#).

Bryssels traditionsenliga julmarknad ordnas den 25 november 2016 till den 1 januari 2017 i de centrala delarna av Bryssel. Bilden är från stadsdelen Sainte-Catherine. Om du har vägarna förbi Bryssel kan julmarknaden varmt rekommenderas!